

פרטיכל מספר כ"ב/ג

מישיבת הועדה לעניני פנים שהתקיימה ביום ג' כ"ט סיון תשי"א (5.7.51)

בשעה 8.30

נוכחו חברי הועדה:

- ב. פינץ - היו"ר
- י. גורי
- פ. ישעיה
- ד. הכהן
- א. כהן
- א. מרי

מזמנים:

- מר קוגל - ראש עיריית חולון
- מר פפלי - סגן ראש עיריית חולון
- מר אילון - חבר הנאמלה עיריית חולון

מר א. רוזנבלום - המנהל הכללי של משרד הפנים

- א. שלום
 - ב. אירן
 - י. מלי
 - ד"ר קמינקא
- מסעם עיריית חיפה

היו"ר ב. פינץ:

אני פותח את הישיבה.

לסדר היום: - שיטת המסים של הרשויות המקומיות.

אני מקדם בכרחה את נציגי העיריות: חיפה וחולון הנוכחים כאן ומצטרף על שכמה מחברי הועדה אינם נוכחים, כי הם משתתפים ע"ה בישיבת ועדה המקימה הפרלמנטרית.

קבלנו מאת עיריית חולון הזכיר בדבר שינוי שיטת המסים של הרשויות המקומיות. השנין מופר לנו ואינו חדש בשבילנו. לפני זמן רב דנו בועדה על הצורך בשינוי שיטת המסים המוניציפאליים ונכתרה ועדה משותפת של ועדת הפנים וועדת המסים אשר קיימה ישיבות וביררה את הענינים. לצערנו הרב, האוצר הוא שהתנגד בתוקף לשינויים.

בזמן האחרון פנו אלינו עוד כמה עיריות וגם עיריית ירושלים ביניהן וחביעו את רצונן לשינויים בשיטת המסים המוניציפאליים.

רוב הועדה הוא בעד שינוי בשיטת המסים המוניציפאליים. למרות שכבר מאוחר במקצה בשביל הכנסת הראשונה להכניס את השינויים האלה, בכל זאת מצאנו לנכון, עוד לפני פוזור הכנסת, לשמוע את חוות דעת העיריות חיפה וחולון בענין זה.

מר אילון:

אנו רוצים לחביע את סיפוקנו על שניתנה לנו האפשרות לפנישה זו, אך יחד עם זה אנו גם מביעים את צערנו על שפגישה זו כונסה בשלתי פעולה הכנסת הראשונה, כי אין אנו משלים את עצמנו שהכנסת הזו תספיק עוד לפעול רבות בשטח זה ואין בשחון שאמילו פעולה מוקדמת שהייתה על ידי הכנסת הזו תשמש בסיס טבעי לכנסת השנייה. יחכן כי כל בירור שייקשה על ידי הכנסת הזו, הכנסת השנייה תתחיל בו מחדש.

אני מצטער כי לרגל כיגוס הפגישת בזמן לא פתאים,
לא יכול ראש העיר להשתתף בה וכן גם לא סגנו. 2 פהסיעות המשחתמות
בעיריה אינן נוכחות כאן רק במקרה. האחלטה לשגר את המשלחת נתקבלה על
ידי העיריה מה אחד על דעת כל הפיעות, מתוך חרטה ואכרה שהענין הזה
אינו רק חיוני אלא דחוף ואינו סובל דחוי.

הרגשה כולנו היא ששיטת המסים הקיימת אינה צודקת
ואינה יעילה. אינה צודקת מבחינה סוציאלית ואינה יעילה מבחינה הבטחת
האפשרויות לביסוס תקציב מוניציפאלי מאוזן שמקורות הכנסותיו במסגרת
החוק הקיים צריכים לאפשר לעיריה מחקדמת לקיים את השירותים בממדים
הדרושים.

זוהי ההרגשה הכללית של כל הרשויות והמועצות
המקומיות כאחד.

מה שפייחד את עיריתנו הוא שבהתנגדותנו לשיטת
הקיימת חרחנו אולי לכת מהעיריות האחרות עד כדי כך שלמרות הצורך
להגדיל את מקורות הכנסה לא ראינו כל אפשרות להעלות השנה את שיעורי
המסים, אך לא שיעורים הקיימים כבר או המקובלים כבר באי-אלו עיריות
אחרות. (אנו עומדים על 40% לעומת 65% בעירית הל-אביב.)

עמדה לפנינו השאלה: מה לעשות? והחלטנו שהצדק
הסוציאלי המוטרי של הענין הוא כה המור בעינינו, שלמרות האכרה בהגדלת
הכנסות, מוטב להשחוח את הדבר ולא לחוסף עוול על עוול לאופלוסיה.

מובן מאליו שלא יכולנו ומשום כך לא נסינו לסכם
לעצמנו הצעה פוזיטיבית. אם כולנו מאוחדים בהערכה שלילית של שיטת
המסים הקיימת, טבעי הדבר כי כשנגיע לפרטים יהיו תילוקי דעות בתוך
הפיעות השונות שבעיריה. לכן איננו מושכים כי יש טעם רב שכל פיעת
תביא לכנסת את הצעותיה. האכרעה תיפול כאן. אבל, מה שמוכם בעירית
היפה הוא: שישלחכניס דירוג של המסים, בראש וראשונה של המס הכללי
אמוטל על הדיירים; דירוג שיראה בראש וראשונה את שיטת הכנסותיו של
כל תושב וגם את הרכוש שברשותו.

אם לדבר על מערכת המסים בכללה, ישנו על כל
פנים מס אחד שכלמיו יתכן והכנסת הזו עוד היתה יכולה, מבלי להכנס
לסבך הענינים, לקבל החלטה בדבר ביסוף ההגבלה הקיימת על מס עסקים
שהיתה נמוכה גם בעבר ואשר גם כיום היא נמוכה מאד. אם להביא בחשבון
שאפילו לפני שנים לא היתה לה הצדקה, ארי טעם ירדה ערך הכסף הסכום
הוא פעוט ממש ומפעלים ותברות שלגביהם קיימת ההגבלה לא רק שיש ביכלתם
לשאת בעול גדול יותר של מסים, אלא שהם גם פעמיטים על המועצות המקומיות
נשל כבר של שירותים.

עירית היפה תובעת מאת הכנסת לעשות באקדמה את
אדרוש לתיקון שיטת המסים שאינה צודקת ואינה יעילה. אם כל ידיעתנו
את מצבה של הכנסת הזו, אנו בכל זאת סבורים שהשיבות הענין מצדיקה
ומתייבת שלוד הכנסת הזו תיכנס בעובי הקורה ואם היא לא תספיק לעשות
את כל המלאכה, אז לפחות באותם הדברים שאינם פתיכים בידורים ממושכים
ועיון מקיף לאדי, למשל: כמו ביטל ההגבלה של מס עסקים, שדבר זה ייעשה
מיד.

גבי אירן :

אני מהפלאה על שחדיון מהנהל כאן ולאבנשימות
הכנסת. מצטערת אני מאד שהכנסת לא מצאה זמן במשך
הדשים של תביעתנו להיפגש עם משלחת זו שצריכה לדון בשאלה כל כך תיונית.

דרישה הרוב אפועלי בעירית היפה היתה: ביטול
המס הכללי הבנוי על 40% ממס הדירה וביטול ההגבלה על מס עסקים. יחד
עם זה: שיטת מסים שהייה בנויה על הכנסה ורכוש לגבי המס הכללי וגם
לגבי מס עסקים.

על כן מופנית דרישה לכנסת הזו לאפשר עוד זכשיו,
לפני יציאתהכנסת לחופשה, אפשרות של דיון בתקיפת חוק בהתאם לדרישות אלה.

מר קוגל :

בשם חברי ובשמי, הרינימודה לכם שהזמנתם אותנו
לפגישת זו.

אני מצטער על שהזמנתה איחרה לבוא ואיני מאמין
שהכנסת הזו תוכל, עם כל רצונתה, לעשות בשאלה שאנו מעלים היום, כי חרי
מחר הכנסת מהפזרת.

כאשר הוקמה ועדה מייעצת על יד האוצר ובוועדה זו השתתפו נציגי האוצר, משרד הפנים והרשויות המקומיות ומתפקיד הועדה היה לבחון את שיטת המסים, הועדה פלגה תפקיד זה וגם הגישה תזכיר. לדאבוננו הרב, נתקבלה החלטה על ידי הרוב, בניגוד לדעת האוצר, החלטה לשיטת שיטת המסים. אולם, לא היה כל אמצאא התקדמות בענין זה.

שיטת המסים בארץ מיושנת ואינה צודקת. היא רחוקה מלהיות מהקדמת. המסים בארץ במועצות המקומיות הם מ-3 סוגים עיקריים: (1) מסים ישירים על בתים וקרעויות המשתלמים בחלקם על ידי בעלי הנכסים ובחלקים על ידי הדיירים; (2) מסי עקיפין על שעושים, משקאות, אוכל; (3) תשלום עבור שירותים.

אמנם, בשנים האחרונות הונחג מס פרוגרסיבי, - מס גולגולת אישי. לא ראינו אף פעם במס זה מס פרוגרסיבי מוחלט. ראינו בו פליאטיב למס-הכנסה בימי השלטון הפנדטורי. מס זה בשל ומשרד הפנים אשר הציע מסים אחרים לא הביאם. אמנם, לפני ימים אחדים חודיע נציג האוצר לב"כ חבר המועצות המקומיות, כיבאותם המקומות שהם קיים מס-גולגולת, האוצר אינו מבקש את ביטולו.

כל אותן האצעות שהמודד שלהן הוא הצפיפות, הן אינן עומדות בפני כל בקורת.

שיטת המסים הקיימת כיום היא אי-צדק מוחלט למועצות-המקומיות והיא גם מונעת הכנסות מהמועצות המקומיות, הכנסות שיכולנו לקבלן אילו היתה שיטת מסים אחרת. שיטת המסים הקיימת נושלת מאתנו את האפשרות להגיע לתושב בעל היכולת ולתייכו להשתתף בחקציב השלטון המקומי, כפי שעושה זאת הממשלה ולפי יכולתו של התושב.

הצעתנו העיקרית:

הונחג תוספת מונוציפאלית אחידה למס-הכנסה בשביל כל הארץ, בשביל כל עירייה, בשביל כל רשות מקומית.

אני יודע כי האוצר מתנגד להצעה זו ומר ברגמן אפר כי הגענו למכסימום של 80% מס-הכנסה, מכסימום שאין להעלותו. אילו היו משתפים את ועדה הפנים, הועדה שאנו מבחינה מסויימת נתונים למרותה והדרכתה, כשם שהדבר נחוג גם בארצות אחרות בעולם, היה הדבר מביא הועלת רבה לאוצר, כי אולי היו יכולים לגלות מקורות חדשים למס-הכנסה, מקורות אשר אינם כעת בידי הממשלה.

יש צורך בדירוג במס הרכוש אשר אינו ניתן כיום. אם ישנם בעלי רכוש שלהם בתים רבים ובעל רכוש שכל רכושו רק דירה אחד, אי-צדק הוא שהם לשניהם יהיה שווה.

גם במס על מגרשים פנויים ישנו אי-צדק מוחלט בזה שאדם אשר רכש לו מגרש על מנת לבנות עליו בעתיד את ביתו אינו דומה לבעל רכוש שברשותו מגרשים רבים. צריך להיות הבדל ברור וכולס בין אדם בעל מגרש בודד ובין בעל מגרשים רבים.

יש להנחוג מס עלית ערך נכסי דלא ניידים, שיוגבם על ידי הממשלה בשעת העברת רכוש. לצדחנו, 75% ממס זה צריכים להיות מוחזרים לרשות המקומית.

מר קמינקא:

כבא-כוח יחד של שלוש הסיעות אשר אינן משתתפות בהנהלת העיר התיימה, באתי הנה כדי להעיד ולהצטרף למח שנאמר על ידי מר שלום, שכולנו החלטנו פה אחד לשגר אליכם משלחת ולבקשכם לעשות את המכסימום בהקדם האפשרי, כדי לשנות את שיטת המסים הקיימת.

לצערי היינו מאוחדים בדעה רק בצד השלילי.

וזאת, לא רק מפני שיש לנו גישות שונות בקשר לצד הפוזיטיבי, אלא גם מפני שלא למדנו את הבעיות עד תומן.

שיטת המסים לפי ההכנסה היא שיטה שלדעת מפלגתי, המפלגה הפרוגרסיבית, מתקבלת על הדעת אך בתנאי שמש ההכנסה בכלל למצא איזו שהיא רפורמה יעילה. רק במידה שהכנסת השניה תגיע לרפורמה במס-ההכנסה הקיים, יהיה מקום לצרף באיזה אופן שהוא מס לטובה העיריות למס-ההכנסה, דבר שהיינו מקדמים בברכה.

על סמך הנסיון שיש לנו בחימה הגענו לדעה כי השיטה שמציע משרד הפנים, לפי צפיפות בדירות, שאין לקחתה בחשבון במצב הנוכחי של הדיוור.

פר מלי : במקרה שהכנסת הראשונה לא תספיק לעשות דבר בענין בו אנו דנים, אנו מבקשים מועדת הפנים ומבא-כוח משרד הפנים שיעשו הכל כדי שתוכן דברינו הנאמרים כאן יועבר לכנסת השניה ושמשד הפנים ישפיל בתביעותינו בהקדם.

פר אילון : בחולון המצב קצת אחר מאשר במקומות אחרים. היינו מועצה מקומית וחוקתנו היתה מתקדמת. היה אצלנו מס מודרג. בעברנו לחוקה של עיריית בוסל חמס הזה.

אני רוצה שתכרי הועדה יבינו לרות התושבים אשר במשך 10 שנים הורגלו למסים פחות או יותר פרוגרסיביים ולפחה, בבת אחת, עברו לשיטת מסים נחשלת יותר המבוססת על הדריים ואיננה מפלה בין בעל ההכנסה הגבוהה והעולה החדש שאין לו עדיין פרנסה.

אמנם, עיריית חולון מצאה איזה הקלות במסגרת הקיימת לגבי עולים חדשים, אך איני יודע אם החוקה מאפשרת זאת, אולי זה מחוץ לחוק.

אם גם נניח שהכנסת חזו לא היתה לה שנות להכנס לעובי הקורה של כל הבעיה, איננו יכולים לחבין מדוע משרד הפנים לא היה יכול להגיש תיקון לחוק רק בנקודה זו - באותם המקומות שהונחג חמס המודרג, שהוא ישאר גם בעברם לסטטוס של עירייה.

גם כשאנו עיינו בחומר של משרד הפנים המבוסס על הצפיפות, ראינו שלשיטה זו אין כל יסוד וכי היא אינה פותרת כל בעיה מבחינת מס פרוגרסיבי במצב שאנו נמצאים בו כיום בארץ מבחינת הדיוור והשכונ.

פר זמלר : אני מצטרף לדעת אלה המצטרפים על שהועדה לעניני פנים לא נשתה להזמנתנו בזמן. כמדומני שאילו בזמן שנתקבלה פנייתנו היו נענים, יתכן ולא היינו נמצאים עתה במצב שועדה זו יכולה לענות לנו כי הענין אינו נתון בידה ועל כן הוא נדחה.

נשלתי את רשות הדיבור רק כדי להדגיש עד כמה הבעיה חמורה. עיריית חולון, מחוץ תוסר ברירה, נאלצה להטיל מסים בלתי-צודקים על שכבות עממיות נכרות ולא היתה לנו ברירה אחרת כאשר היינו צריכים לפעול עפ"י החוק.

אני מצביע על דחיפות הענין ומבקש שהועדה תמצא בכל זאת איזו אפשרות לשנות משחו כשיטת המסים. המהשבה צריכה להיות ככוון שהוצע על ידי ראש עיריית חולון.

היו"ר ב. פינץ : ציינתם כבר בראשית הישיבה כי ועדה זו ברובה היתה בעד שינוי שיטת המסים המוניציפאליים, אך הדבר אינו בידינו בלבד. על כן נבחרה בזמנו ועדה משותפת של ועדת הפנים והכספים ומיד עם התקבל פנייתך של עיריית חולון הוחלט לפנות אל ועדת הכספים כדי שתקיים את הישיבה המשותפת הזו. אולם, משום מה, הישיבה עד היום לא נתקיימה. החלטנו בכל זאת לקבל את המסלולת ואל הצטרפו שבאתם היום. בודאי נעכיר את דעותיכם ודבריכם לכנסת השניה ונמצא דרך להעבירם גם לידיעת האוצר ומשרד הפנים ונתכן שנוסיף גם את הוות דעתנו לשלכם.

י. גורי : הכנסת השניה תתכנס בראשית ספטמבר בערך. האוצר מוכרח מיד להגיש לכנסת את התקציב של המהצית השניה של השנה הנוכחית משום שהתקציב החוקי משתיים ב-30 לספטמבר 1951, ועדת הפנים, אם ברצונה שלפחות מהודש אפריל 1952 תחוקן שיטת המסים, עליה לסיים את הדיון בענין זה על מנת שתוכל להומיע בפני הכנסת בשעת הדיון על התקציב ולהרחיב את הדיבור על שיטת המסים המוניציפאליים. אם נדחה זאת עד לדיון על התקציב של שנת 1952/53, ארי שבמקרה הטוב ביותר דיון זה יאקיים רק בהדשים אפריל או מאי 1952.

באשר להצעות עיריית חולון, רובן הצעות טובות שצריך היה לקבלן. משרד האוצר, ועדת הפנים, ועדת הכספים ומשרד הפנים, כולנו אשמים בזה שבכנסת הראשונה, למרות שטיפלו בבעיה, לא הגיעו לכלל מסקנות ומעשה.

א. פרי :

איני יכול לדבר בלשון של הכנת צער בלבד, אלא בלשון "אני מאשים". יש מי שאשם שהגענו למצב הקיים. תהיה אשליה אם מישהו יחשוב כי הכנסת הזו יכולה לעשות דבר מה. טענות הכנסת טוענות לאש וחיא מתפזרת עתה ולא תוכל לעשות אפילו את הדבר שנראה למר שלום פשוט כל כך כמו ביטול ההגבלה על מס-עסקים.

לא היה כל הכרה שנגיע למצב הקיים. ענין המסים נדון גם בישיבות ועדה הפנים פעמים רבות ואני מוכרח להאשים את כי ישנו מצב מסתורי: כולם מסכימים לשינוי שיטת המסים, אך מישהו אינו מסכים - שר האוצר. סוף סוף אין אצלנו דיקטטורה. הענינים המוניציפאליים הם בתחום סמכותה של ועדה הפנים אשר יכולה לסכם את דעתה ולהביא הצעה לכנסת אשר אני מתאר לי כי האוצר, למרות הקיפנותו, היה מקבל על עצמו את דין החלטה הכנסת. לא עשינו זאת. משרד הפנים נכנע לדעת שר האוצר והרוב בוועדה הפנים נכנע לדעת שר האוצר.

היו"ר ב. מינץ:

אין זה נכון.

א. פרי :

לפני כשנה או יותר היו לנו שני מחזורי דיונים. שמענו אז כי ישנה התנגדות מצד משרד האוצר בענין זה. הבעתי שינוי רדיקלי של שיטת המסים וקביעת תוספת מוניציפאלית למס-הכנסה כמס יסוד עיקרי. ידוע לי כי זו הייתה גם תביעת המקומות. הענין לא נחקבל.

עברנו למחזור השני של הדיונים ונמסר לנו ממשרד הפנים כי הוא עומד להגיש הצעה חוק בענין זה. ועדת הפנים הביעה את רצונה להחליף דעות בענין זה ברם תובא הצעה החוק לכנסת. היו לנו חילופי דעות בענין זה ואני מוכרח שוב להגיד, אם כי לא היה סיכום והצבעה, אך רוב הוועדה שמך את ידו על הצעה משר הפנים שאינה כוללת את השינויים הרדיקליים, אלא תיקונים מסויימים בקשר לצפיפות דירות ובענין אזורי מגורים. הממשלה אינה צריכה להעביר את ההצעה הזו לכנסת.

לפני כחמש שנים נשאלנו על ידי מלא מקום שר-הפנים האם יש להביא את הצעת החוק לכנסת. הוועדה כולה הביעה דעתה שיש להביא את ההצעה בפני הכנסת הזו. איני יודע מה קרה בינתיים. ההצעה לא הובאה.

אני שולל את ההצעה שהממשלה עמדה להביאה. חושבני שהצעה זו אינה מתקנת את המצב, אני רואה כתיקון יסודי את השנוי מן היסוד בשיטת המסים - קביעת תוספת מוניציפאלית למס-הכנסה.

אני מסכים עם היו"ר, כי ישיבה זו, אם כי אינה יכולה להרטיף הרבה, היא יכולה אולי להמריץ את הענין. יש הכרה שיהיה לחץ מטעם המקומות, כדי לחזק את משרד הפנים אשר נכנע לשר האוצר. צריך שתבוא תביעה מהמקומות בענין שיטת המסים שתהיה צודקת ומתקדמת גם מבחינה סוציאלית.

יש אולי צורך שנסכם את הדיון הזה ונעביר את סיכומנו למקומות המתאימים. מבחינה מעשית איני רואה כל אפשרות מעשית לחקן בתקופת מחצית השנה הקרובה את הענין.

הכלליים

י. בן-צבי :

ישנה סתירה במקצת בין האינטרסים של המדינה ובין תוספת המסים. איני אומר שזה בלתי אפשרי. זה צורך הרבה עיון ושיקול ולא יבוא כעת.

הצעה משרד הפנים אינה הצעת תיקון רדיקאלי, אך היא תקדם את הדברים.

לכן, עלינו בכל זאת לעשות כל מה שאפשר. אם אי-אפשר להביא חוק זה לפני מושב זה של הכנסת הראשונה, נעשה דבר מה כדי להבטיח ככל האפשר שלא נצטרך להתחיל מבראשית בכנסת הבאה.

לא הכל תלוי בנו. אל נחלם מן העובדה שהכנסת הראשונה לא סיימה את כל מה שהיה עליה לעשות לפי תכנית 4 השנים שלה. על כן, דברים רבים שהיינו רשאים לחשוב שיעלו על הפרק לא הועלו, כי הכנסת מתפזרת לפני חום מועד 4 השנים.

אם אנו רוצים לקיים את הצעת מר גורדי, נצטרך לגזור מתופשת הכנסת ולכנס את חבריה לישיבה, כדי להבטיח שינוי בשיטת המסים לקראת שנת הכספים הבאה.

אני מציע לכנס עוד ישיבה של הוועדה, כדי לסיים פרץ זה בדיונינו.

א. רוזנבלום:

אני מצער כי בגלל לקויים בחזמנות לא הוזמן לישיבה זו נציג האוצר.

כל מי שבקיא בענינים המוניציפאליים יודע שהענין היה נדון בכל מיני כינוסים, אסיפות ופגישות וגם בוועדה הפנים אגזל לא פעם זמן.

גם ד"ר קוגל יעיד כי במדינות מתקנות בעלות מסורת של מאות שנים הדברים טרם מצאו את תיקונם. גם אנו בארץ לא בנקל עושים זאת. אם שר-האוצר לא נתן הסכמתו, הרי שלא מתוך קפריזח או דבר מסחורי, אלא מתוך ראגה לענינים הפיסקאליים של המדינה.

מתוך אספקט של חרשויות המקומיות, דעה אחת לכולנו. אבל מבחינת ועדה חכספים, שם רואים את צעית המדינה כולה.

יש לי רושם כי לאחר מלחמה מסויימת מצד ועדה הפנים בחסכמה שר האוצר הושגו הסכמים מסויימים: - העלאת החענקה והחזרת חלק המסים הנגבים ברשויות המקומיות. זה התבטא אמנם בסכום מעוט, אך סכום מוחשי גם לגבי האוצר.

הצעת משרד הפנים יחד עם התיקון של המס המודרג הוגשה לממשלה. הממשלה עמוסה עבודה ולאחרונה היכו לשובו של שר-האוצר וגם לשר הפנים אשר נעדר מן הארץ. אני מקווה שהדבר יגיע לדיון. ואז, יהיה שם לצעת מר בן-צבי אאאאא שהועדה תתכנס עוד פעם על מנת שהכנסת הזו תוכל לסיים את העניין.

אנו עומדים אמנם לפני בחירות, אך עצם המושג של ממשלה ממשיך לפעול. בחסכמה כללית תידשנו את הועדה שהיה מורכבת משר חורביץ, מר מירון, מר קיסילוב ואנוכי, החשב הכללי ומר ברגמן, ראש עיריית תל-אביב, ב"כ הרשויות המקומיות והכר המועצה. ועדה זו תבדוק מחדש את כל הצעיה ותחדש את הדיון בענין המסים. היא לא תתחיל מחדש בכל גביית העדויות, אלא רק תחפש פתרון מעשי על סמך הנסיון שהצטבר במשך שלוש השנים האחרונות.

שלוש שנים אינן זמן רב בחיי מדינה. אנו מצדנו עושים כל מה שאפשר, גם בפליאטיבים וגם בתיקונים לזמן יותר ארוך, אך אין אפשרות לתקן דברים בתקופה קצרה כל כך.

דברי חברי המשלחה לא היו הפתעה למשרד הפנים. אנו שמחים על שהדברים מובאים גם לידיעת חברי הועדה לעניני פנים.

מר מירון: כשלפני 3/4 שנה הגשנו את הצעת החוק לעניני שיטת המסים, ידענו כי המצב האידיאלי ביותר לרשויות המקומיות הוא לצרף אחוז מסוים למס ההכנסה. איני יודע אם מס אחיד לכל המקומות, או לאפשר לכל רשות לגבות את המס שתרצה.

התעוררה שאלה עיקרית אחת שהיחה שנונה תיקון בשיטת המסים הקיימת והיא: הבסיס המשותף למס רכוש ומס כללי. זה היה פעון תקון מייד. על כן עיקר ההצעה שהצענו לממשלה היה: להפריד בין הבסיס להשלת מס-רכוש ובין מס רכוש. הועדה הסכימה לכך ואמרה רק כי זהו פליאטיב.

עוד לפני שהכנסת הראשונה תתפור, יגיש משרד הפנים הצעת תזכיר אכולל בדבר שיטת המסים למדינה. אנו מכינים כבר את ההצעה המתוקנת. שם איננו מתעשים פליאטיבים, אלא רוצים לעשות דבר יסודי - לאפשר למועצות המקומיות להוסיף אחוז מסוים למס-הכנסה. אולי נגביל זאת באחוז מכסימום.

ביחס למס גולגולת, הואלידציה חלה על המס שהוטל בעבר, כדי לאפשר לרשויות לגבות את הכסף. אאא אאאאא לפני שבועיים נחקבל בממשלה נוסח סופי להצעתנו והיא תונה לפני הכנסת. ישנם סיכויים שאפשר לסיים את הדיון על כך בישיבה אחד וישנם סיכויים שעוד הכנסת הראשונה תספיק לדון ולסיים את העניין.

היו"ר ב. פינץ: אהמול קבלתי מברק מאת מר אוסטרובסקי, ראש מועצת רעננה, וזו לשונו:

"בפגישה של הנהלת החבר עם דר ברגמן הודיע האחרון שאינו מתנגד וזו מעשי להשאיר לשנה זאת את מס האישי המודרג בלי שנויים לאותן המועצות שהמס הזה נהוג אצלן משנים קודמות. השנה אין יכולת לאזן את הקציבי המועצות הנל בלי המס הזה".

אני דוחה את דברי א. פרי שכאילו נכנענו לשר-האוצר.

חמסים המוניציפאליים. איני יודע את מי להאשים, אך עד היום לא בוצע שינוי כזה.

לא ידענו כי הכנסת חסיים את מושב באופן שחאומי כל כך.

שמענו ברצינות וקיבלנו לידיעתנו את דברי המשלחות ואת משאלותיהם. נסכם את הדברים באופן יסודי עוד לפני שהכנסת חזו תפזור, למרות שזה יהיה קשה מאד לכמה מחברי הועדה, אך אני מבטיחכם לכנס את הועדה חזו לישיבה מיוחדת שתטפל אך ורק בענין זה. את תורת דעתנו נודיע גם לאוצר וגם למשרד הפנים ונדאג שענין זה יובא לכנסת השנייה בחקדם. נעשה הכל כדי שהכנסת השנייה תוכל לטפל בענין זה בחקדם.

(חברי המשלחות עוזבים את האולם)

חיו"ר ב. פינץ:

אחלטנו בישיבה הקודמת שועדת הפנים חסייר במקומות שונים כדי לראות את ההכנות לקראת הבחירות לכנסת השנייה. כיוון שנמצא כאן מר רוזנבלום ואתמול שוחחתי גם עם מר צילן בענין זה, ברצונם לדעת מה אנו הפצים לראות.

הייתי רוצה לשמוע את דעת חברי הועדה, כדי שאכין את חסיור. סיוור זה יתקיים אולי בשבוע הבא ואולי יתכן שבעוד שבועיים יהיה יעיל יותר לקיימו ברצוני לשמוע את דעתכם.

י. גורי:

אם יש תכלית לסיוור כזה, הרי רק אם ועדת הפנים רוצה לראות אם הענינים מתנהלים כסדרים ואז עליה לבחור מתוכה ועדת משנה שתראה ותבדוק את המצב. ועדת המשנה תמסור דו"ח מסיורה במקומות.

חיו"ר ב. פינץ:

האמת היא שמר גורי צודק. אולם האווירה בישיבה הקודמת היתה כה מחושמלת שהצעה בדבר ועדת משנה כפי שהוא מציע נדחתה.

א. רוזנבלום:

המצב הוא כזה: כמדומני שסיור בארץ אין כרגע צורך לקיים, כי בכל מקום מוצבות הרשימות ונוסף לכך, מלבד ישיבות ועדות הבחירות האזוריות, לא נעשית כרגע כל פעולה הכנה לבחירות.

אם ועדת הפנים רוצה לסיימם הייתי מציע שתסייר במח' פרשם התושבים, במקום בו מוצאות העודות הזרות ובו נמצאות המכונות הרושמות. אני חושב שיענין אתכם מאד לראות את העבודה הנעשית כיום במחלקה זו. תוכלו להיווכח מה זה פרשם תושבים, איך אנו בטוחים בטוור הבחירות, איך מתנהלת העבודה וכד'. ביקור כזה צריך לעשות רק במשרדי המחלקה הנמצאים בתל-אביב, בקריה.

חיו"ר ב. פינץ:

בישיבה הקודמת היתה הצעה שהועדה חסייר לראשונה במגדל-גד. הצעה זו לא נתקבלה. נתקבלה הצעה שהיו"ר יקבע את חסיור. הכוונה היתה לא לסייר רק במשרד פרשם התושבים. אולם, בכל אופן, אני מקבל את הצעת מר רוזנבלום, למרות שלא זו היתה כוונתנו.

נקרא את חברי הועדה לראשית השבוע הבא לתל-אביב ובמקום נוכל לחיוועץ איך להמשיך בסיוור.

י. בן-צבי:

אחלטנו לקיים בשבוע הבא ישיבה בענין שיטת חמסים. אפשר לצרף את שני הדברים בישיבה אחת שתתקיים בתל-אביב. נקדיש חצי יום לשני נושאים אלה.

אחלט שביום ג' הבא תצא הועדה לסיוור, לראות את עבודת הכנת הבחירות במשרדי רישום התושבים.

אחלט לכנס ישיבה של ועדת הפנים כדי לטפל להגיד לסיכום בענין שינוי שיטת חמסים המוניציפאליים.